

Høringsinnspill til Utenrikskomiteen – Statsbudsjettet 2017

Bakgrunnen for etableringen av Initiativ for etisk handel (IEH) i år 2000, var avsløringer om at norske selskaper bidro til brudd på menneskerettigheter i sine leverandørkjeder. Samtidig ga bedriftene uttrykk for at de trengte praktisk hjelp til å håndtere denne, for mange, nye problemstillingen.

Løsningen ble å lage et praktisk ressurscenter, eiet av de ulike aktørene sammen. Bak sto en erkennelse av at disse komplekse problemstillingene krever samarbeid mellom flere parter. IEH ble derfor startet av en arbeidsgiverorganisasjon (Virke), fagbevegelse (LO), sivil sektor (Kirkens Nødhjelp) og næringsliv (Coop Norge).

Siden den gang har vi jobbet med flere hundre norske virksomheter. Se våre medlemmer [her](#). I 15 år har vi jobbet for å fremme ansvarlige leverandørkjeder slik at internasjonal handel bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering. Derfor er IEHs hovedinnspill at:

Myndighetene, i all sin politikk, sørger for at internasjonal handel bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering.

IEHs årsmøte¹ 2016 vedtok følgende **uttalelse**:

I 15 år har næringsliv, organisasjoner og fagbevegelsen, spleiset med det offentlige på arbeidet med etisk handel, gjennom Initiativ for etisk handel (IEH). Både FN og norske myndigheter slår uttrykkelig fast at næringslivet har et selvstendig ansvar for å sørge for at virksomheten støtter opp under menneskerettighetene og forsvarlig miljøhåndtering.

IEHs årsmøte er tilfreds med de klare signalene som regjeringen gir, blant annet i handlingsplanen for *Næringsliv og menneskerettigheter* og Meld. St. 25, 2014-2015 "*Sammen om jobben*". Næringslivet må opptre slik at det støtter opp under grunnleggende rettigheter. Vi er glade for at regjeringen vil legge til rette for og støtte opp under næringslivets innsats.

Siden oppstarten av Initiativ for Etisk Handel har 80 millioner kroner blitt brukt på arbeidet med handel. Av dette har medlemmene bidratt med 50 millioner, mens det offentlige har stått for de resterende 30 mill. kroner. IEHs årsmøte ser med sterk bekymring på at den offentlige delfinanseringen av IEH er bortfalt i 2016.

IEHs årsmøte vil på det sterkeste anmode regjeringen om å bidra til at Initiativ for etisk handel kan fortsette å være et velfungerende partnerskap mellom det private og det offentlige, også når det gjelder finansering.

---

¹ Disse var til stede på årsmøtet: **Bedrifter:** Coop Norge Handel, Euro Sko, Felleskjøpet Agri, Granit, Gresvig, H& M Hennes & Mauritz, IDÉ House of Brands, Interflora Norge, Joh Johannson Kaffe, Lerum, Mascot Høie, Norengros, PM Retail, Rema 1000, Stokke, Swix, Varner- gruppen, Voice; **Organisasjoner:** Dalit Solidarity Network Norway, Fairtrade Norge, KFUK-KFUM Global, Norges Idrettsforbund, Norsk Folkehjelp; **Fagbevegelsen:** Delta, Fellesforbundet, LO, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund; **Offentlige virksomheter:** Bærum kommune, Helse Sør- Øst og Sykehuspartner, Helse Vest, NTNU, Statsbygg og **Hovedorganisasjonen** Virke.

Regjeringen har store ambisjoner knyttet til samarbeidet med privat sektor i utviklingsarbeidet. Fra det opprinnelige forslaget i 2016- budsjettet foreslås det nå å **kutte med 120 millioner**, dvs om lag 45%, i posten som nettopp tjener dette formål: Kap. 161. Post 70.

Post	Betegnelse	Regnskap 2014	Saldert budsjett 2015	Forslag 2016	Regnskap 2015	Saldert budsjett 2016	Forslag 2017
70	Næringsutvikling, kan overføres	217 000	259 000	269 000	211 800	139 000	149 000
75	NORFUND, tapsavsetting	307 500	370 000	375 000	370 000	375 000	375 000
95	NORFUND - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	922 500	1 110 000	1 125 000	1 110 000	1 125 000	1 125 000
	Sum, kap 0161	1 447 000	1 739 000	1 769 000	1 691 800	1 639 000	1 649 000

Bevilgningene der ser de siste årene slik ut (beløp i 1 000 kroner):

Kapittel 161 Næringsutvikling (side 205-208 i Prop 1s fra UD)

For IEH er det paradoksalt at regjeringen ønsker et økt samarbeid med næringslivet, men kutter i den relativt beskjedne budsjettposten som går til dette formålet. Det synes ekstra merkelig all den tid både regjeringens egen handlingsplan for næringsliv og menneskerettigheter og FNs bærekraftsmål, for å nevne de sentrale overordnede politiske føringene, både peker på, og forventer at næringslivet yter sitt klare bidrag i å sikre menneskerettigheter og bærekraftig miljø gjennom all sin virksomhet. Bærekraftsmål 8; Anstendig arbeid for alle og 17; Partnerskap for å nå målene, er to av de som tydeligst peker på behovet for å styrke nettopp den type arbeid, nettverk og arena IEH er; et forpliktende, praktisk og kontinuerlig samarbeid på tvers av sektorer for å sikre menneske- og arbeidstakerrettigheter, forsvarlig miljøhåndtering og kamp mot korrupsjon i globale leverandørkjeder. Som så godt som alle til syvende og siste er en del av.

Norge har, gjennom IEH, et unikt nettverk med over 100 norske bedrifter som har *forpliktet* seg til å etterlever de politiske ambisjonene regjeringen har for norsk næringsliv. Men dette arbeidet har i dag 0,- i støtte fra norske myndigheter. Her er det snakk om lite *samstemthet* mellom politiske ambisjoner og faktisk politikk.

IEH ber derfor komiteen øke post 161.70 til regjeringens opprinnelige forslag for 2016: 269 000 000

Per N. Bondevik
Daglig leder

Karoline Bakka Hjertø
Seniorrådgiver
Tlf 99227303